

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба таҳқиқи диссертатсионии Каримова Мадина Давроновна дар мавзӯи “Хусусиятҳои ташкили туризми экологӣ дар ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшавандаи вилояти Суғд ва таъсири он ба устуворияти геозкологӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D091100 – Геозкология ва идоракунии истифодабарии табиат (6D091101.02 – Соҳаи илмҳои география) пешниҳод шудааст

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон афзоиши босуръати талабот ба туризми экологӣ зарурати ҷустуҷӯи минтақаҳои мувофиқро барои таъмини рақобатпазирӣ ва самаранокии соҳа ба миён гузошт, ки метавонад дар ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда (ҲТММ) низ рушд ёбад. Рушди туризми экологӣ дар навбати худ ба ташаккул ва тақомули системаи ҲТММ – мамнуъгоҳҳо, парваришгоҳҳои табиӣ, боғҳои миллӣ, ёдгориҳои табиӣ, геологӣ, геоморфологӣ ва ландшафтӣ алоқаманд буда, дар ин раванд зарурати таҳия ва коркарди стратегияи алтернативии рушди ҲТММ ва аниқ намудани мавқеи туризми экологӣ дар онҳоро тақозо менамояд. Алҳол, ҷанбаҳои мухталифи рушди туризми экологӣ дар ҲТММ-и вилояти Суғд, алалхусус объекти мушаххаси табиӣ – парваришгоҳи “Дараи Сабз” мавриди таҳқиқи ҷамаҷониба қарор нагирифтаанд ва ба таҳқиқоти хоса ниёз доранд, ки таҳқиқи он мубрамии мавзӯи таҳқиқи диссертатсионии Каримова Мадина Давроновнаро ташкил медиҳад.

Каримова Мадина Давроновна соли 2011 ба ихтисоси “География-демография”-и факултети геозкологияи Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров дохил шуда, онро соли 2016 бо дипломи аъло хатм намуд. Пас аз хатми донишгоҳ ба шӯъбаи магистратура аз рӯйи ихтисоси “География” дохил шуда, соли 2018 бо дипломи аъло хатм намуд. Аз 1-уми сентябри соли 2018 тибқи фармоиши ректори Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” тахти №470 аз 31-уми августи соли 2018 ба ҳайси докторант (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D091100 – Геозкология ва идоракунии истифодабарии табиат қабул гардида, соли 2021 тибқи фармоиши №553 аз 1-уми сентябри соли 2021 хатм кард ва ҳоло ба ҳайси муаллимаи кафедраи географияи иқтисодӣ ва демографияи факултети геозкология ва туризми Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” фаъолият намуда истодааст.

Кори диссертатсионии Каримова Мадина Давроновна аз муқаддима, панҷ боб, ҳашт зербоб, ҳулоса, тавсияҳо ва рӯйхати адабиётҳои истифодашуда иборат мебошад.

Дар муқаддима мубрамии мавзӯи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаҳои илмӣ арзёбӣ гардида, объект ва мавзӯи таҳқиқ ва вазифаҳои он, асосҳои назарӣ ва методологӣ, нағзони илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ муайян карда шудаанд.

Дар боби якум шарҳи адабиёт - ақидаҳо, нуктаи назар ва корҳои олимону таҳқиқотчиёни соҳа перомуни мафҳуми ТЭ ва истифодабарии ХТММ ҳамчун объекти туристӣ таҳлил карда мешавад.

Дар боби дуюм «Мавод ва методҳои таҳқиқот» ба тафсири усулҳои корҳои саҳроиву камералӣ ва методҳои таҳқиқотӣ мавриди истифода қарор гирифтааст. Ба ҳайси асоси методӣ методикаи таҳқиқоти ландшафтӣ ва арзёбии ташхисии вазъи ХТММ хизмат намуда, дар баробари он гуногунии биологӣ, имконоти рекреатсионии онҳо, усулҳои таҳқиқоти иҷтимоӣ, аз қабилӣ пурсиши афкор, баҳои таъсири иҷтимоӣ, муқоисакунӣ, ҳулосабарорӣ ва ғайра мавриди истифода қарор гирифтаанд. Усулҳои роҳандозии чорабиниҳои экотуристӣ, таҳияи хатсайрҳои туристӣ тавсиф карда шудаанд. Назарсанҷии туристон оид ба табиати парваришгоҳ гузаронида шуда, маводҳои бадастомада бо методҳои омории стандартӣ коркард гардидаанд.

Боби сеюм «Тавсифи табиӣ-геологӣ ландшафтҳои экотуристӣ-рекреатсионии вилояти Суғд» шароити табиӣ-геологӣ, геозекологӣ минтақа, имкониятҳои нигоҳдории гуногунии табиӣ он мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор дода шудааст. Дар ин боб маводи зарурӣ доири хусусиятҳои табиӣ геозекологӣ вилояти Суғд, ки қисми ғарбии водии Фарғона, бо даштҳои доманаи кӯҳҳо ва нишебҳои пуштаҳои назди он, инчунин водии Зарафшонро фаро мегирад оварда шудааст.

Дар боби чорум «Арзёбии табиӣ-геозекологӣ парваришгоҳи «Дарай Сабз» чиҳати ташкили туризми экологӣ» сарватҳои табиӣ парваришгоҳи «Дарай Сабз» муфасссал тавсиф ёфта, шароити геозекологӣ таҳлил карда шуда, принципҳо ва имкониятҳои ташкили ТЭ мавриди санҷишу омӯзиш қарор гирифтааст.

Дар баробари ин, иқтидори табиӣ - захиравии парваришгоҳи «Дарай Сабз» тавассути якчанд меъёрҳо (шароити табиӣ-географӣ, геологӣ, ландшафтӣ, ҳок, олами набототу ҳайвонот, сарватҳои обӣ ва рекреатсионӣ) арзёбӣ гардидаанд. Ҳудуди минтақаи таҳқиқшаванда бо ландшафти гуногунранги худ қадами нахустин дар туризми экологӣ буда, таҳқиқоти илмиро чиҳати ташкил ва рушди дурнамои он тақозо менамояд.

Боби панҷум «Ташкили туризми экологӣ дар ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшаванда» ба таҳлилу арзёбӣ, имкониятҳои ташкили ТЭ дар ХТММ баҳшида шуда, паҳлуҳои асосии рушди он дар ХТММ-и Тоҷикистон, аз ҷумла вилояти Суғд мавриди баррасиву таҳлили ҳаматарафа қарор гирифтааст.

Дар ҳулоса ва пешниҳодҳо натиҷаҳои асосии таҳқиқи илмӣ ҷамъбаст гардидаанд.

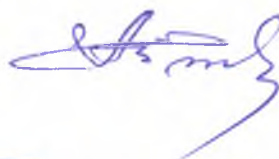
Нуктаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ-методӣ ва таҳлилий мустаҳкам карда шудаанд. Мухтавои асосии диссертатсия дар 24 мақолаҳои илмӣ нашргардида ва баромадҳои мухталиф дар конференсҳои сатҳи гуногун инъикос ёфтаанд.

Ҳулоса, диссертатсияи Каримова Мадина Давроновна дар мавзӯи «Хусусиятҳои ташкили туризми экологӣ дар ҳудудҳои табиӣ махсус муҳофизатшавандаи вилояти Суғд ва таъсири он ба устуворияти геозекологӣ»

ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 марти соли 2021, №3) ҷавобгӯ буда, ҷихати сазовор гардидан ба дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D091100 – Геоэкология ва идоракунии истифодабарии табиат (6D091101.02 – Соҳаи илмҳои география) барои Ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Рохбари илмӣ

доктори илмҳои география,
профессори кафедраи геоэкология
ва методикаи таълими МДТ “ДДХ
ба номи академик Б.Ғафуров”:

Раҳимов А.И.

Имзои профессор А.И. Раҳимовро тасдиқ мекунам:

Сардори РК ва КМ МДТ “ДДХ
ба номи академик Б.Ғафуров”

Наврӯзов Э.М.

Суроға: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд, гуз.Мавлонбеков 1
E-mail: rayosati_kadr@mail.ru, тел.: (+992-3422) 6-52-73

31.05.2024